17/02/2025

17 Φεβρουαρίου: Εορτάζει ο Άγιος Θεόδωρος ο Τήρων

/ Βίοι Αγίων

Σήμερα, η Εκκλησία τιμά τη μνήμη των Αγίων Θεοδώρου του Τήρωνος, Μαριάμνης, αδελφής του Αποστόλου Φιλίππου, των αυτοκρατόρων Μαρκιανού και Πουλχερίας και Αυξιβίου, επισκόπου Σόλων.

- **Γράφει ο Λάμπρος Σκόντζος, Θεολόγος**

Οι στρατιωτικοί άγιοι είναι μια από τις μεγάλες ομάδες των αγίων της Εκκλησίας

μας. Ιδιαίτερη τιμή απολαμβάνουν οι Μάρτυρες στρατιωτικοί άγιοι. Ένας από αυτούς είναι και ο άγιος Μεγαλομάρτυρας Θεόδωρος ο Τήρων.

Δεν γνωρίζουμε τον ακριβή χρόνο της γέννησής του. Εικάζουμε ότι γεννήθηκε περί το 280. Πατρίδα του ήταν η ποντική πόλη Αμάσεια. Δε γνωρίζουμε επίσης ούτε τα ονόματα των γονέων του, ούτε λεπτομέρειες της παιδικής του ζωής. Αναφέρεται πως μεγάλωσε στον οικισμό Ευχάιτα, κτισμένος στο μαγευτικό φαράγγι του ποταμού Ίριδα. Συμπεραίνουμε ότι καταγόταν από χριστιανική οικογένεια, από την οποία γαλουχήθηκε στην χριστιανική πίστη. Παρενθετικά αναφέρουμε πως ο Πόντος ήταν από τις περιοχές του ρωμαϊκού κράτους όπου είχε κηρυχθεί και εδραιωθεί ο Χριστιανισμός.

Ήταν εντυπωσιακός στο παράστημα και ανδρείος στην ψυχή. Από μικρός του άρεσαν τα πολεμικά παιχνίδια και έδειξε αργότερα την προτίμησή του να ακολουθήσει την καριέρα του στρατιωτικού. Κατατάχτηκε λοιπόν στο ρωμαϊκό στρατό και γι’ αυτό πήρε την ονομασία Τήρων, από το λατινικό tiro, που σημαίνει νεοσύλλεκτος. Επέδειξε ιδιαίτερο ζήλο και ανδρεία, ώστε ανέβηκε γρήγορα στη στρατιωτική ιεραρχία. Η φήμη του μεγάλωσε όταν σκότωσε ένα μεγάλο φίδι – τέρας, το οποίο τρομοκρατούσε τους κατοίκους κάποιας περιοχής. Προσευχόμενος ο Θεόδωρος έριξε το ακόντιό του και θανάτωσε το επικίνδυνο θηρίο.

Το 286 ο φανατικός ειδωλολάτρης αυτοκράτορας Διοκλητιανός (286-305) είχε ανανεώσει τους διωγμούς των προκατόχων αυτοκρατόρων. Είναι γνωστό πως τα σκοταδιστικά ειδωλολατρικά ιερατεία της Μ. Ασίας και ιδιαίτερα οι ιερείς και οι μάντεις των μαντείων του Κλαρίου και Διδυμαίου Απόλλωνος, βλέποντας ότι ερημώνονταν από ζητητές χρησμών, και φυσικά οι πρόσοδοί τους να μειώνονται, έπεισαν τον θρησκομανή αυτοκράτορα πως τους μήνυσαν δήθεν οι «θεοί» την δυσαρέσκειά τους για την παρουσία των Χριστιανών και γι’ αυτό εγκατέλειψαν το κράτος! Για να αρχίσουν να το στηρίζουν απαιτούσαν την πλήρη εξολόθρευση των Χριστιανών και τον αφανισμό της πίστης τους! Ο θρησκόληπτος και δεισιδαίμονας Διοκλητιανός πείστηκε και υπέγραψε διάταγμα εξόντωσης των Χριστιανών σε ολόκληρη της αυτοκρατορία.

Οι Χριστιανοί την εποχή αυτή, τέλη του 3ου και αρχές του 4ου αιώνα είχαν πληθύνει και είχαν απλωθεί σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της αυτοκρατορίας. Υπολογίζεται πως περισσότερο από το 10% του πληθυσμού είχε μεταστραφεί στον Χριστιανισμό. Έτσι κηρύχτηκε και εφαρμόστηκε ο σκληρότερος διωγμός από τους προηγούμενους. Χιλιάδες Χριστιανοί συλλαμβάνονταν, ανακρίνονταν και εξαναγκάζονταν να θυσιάσει στα είδωλα και να υπογράψει τον «λίβελο», δηλαδή την έγγραφη βεβαίωσή του, ενώπιον μαρτύρων ότι αρνούνταν τη χριστιανική τους πίστη. Όσοι αρνούνταν οδηγούνταν σε φρικτά μαρτύρια και το θάνατο. Έκαιγαν

δημόσια τα χριστιανικά συγγράμματα και πυρπολούσαν τους τόπους λατρείας τους.

Το διάταγμα είχε φτάσει και ως τη λεγεώνα που υπηρετούσε ο Θεόδωρος. Οι επικεφαλής αξιωματικοί απαίτησαν από όλο το στράτευμα να θυσιάσει στους «θεούς» και να υπογράψει το «λίβελο». Όταν έφτασε η σειρά του Θεοδώρου αρνήθηκε να θυσιάσει. Ο επικεφαλής του τάγματος αξιωματικός Βρύγκας ρώτησε τον Θεόδωρο γιατί δεν θυσιάζει και εκείνος με θάρρος και παρρησία αποκρίθηκε ότι είναι Χριστιανός, αψηφώντας για τις συνέπειες της ομολογίας του. Άρχισε τις κολακείες και τις υποσχέσεις, ότι αν αρνηθεί το Χριστό και θυσιάσει στα είδωλα θα τον ανέβαζε στην ηγεσία του στρατεύματος. Ο Θεόδωρος όμως έμεινε αμετάπειστος. Ο Βρύγκας του έδωσε χρόνο να το ξανασκεφτεί, όμως εκείνος χρησιμοποίησε το χρόνο για να ενισχύσει τους άλλους Χριστιανούς στρατιώτες του τάγματος για να μην αλλαξοπιστήσουν, μπροστά στα φοβερά μαρτύρια, που τους περίμεναν.

Ο ηρωικός Θεόδωρος επιζητούσε το μαρτύριο για χάρη του Χριστού. Πίστευε πως το δικό του ηρωικό παράδειγμα θα στηρίξει, όχι μόνο τους συστρατιώτες του Χριστιανούς, αλλά και τις χιλιάδες άλλους Χριστιανούς της περιοχής του Πόντου, οι οποίοι συλλαμβάνονταν από τις αρχές και οδηγούνταν στα μαρτύρια. Στην πόλη υπήρχε ένας ναός της «θεάς» Ρέας, όπου στέγαζε ξόανό της. Ο Θεόδωρος παρακινούμενος από ιερή αγανάκτηση για τη γενοκτονία των ομοπίστων του Χριστιανών, μπήκε στο ναό και κατάστρεψε το ξύλινο είδωλο. Άλλωστε το εκεί ιερατείο πρωτοστατούσε στην παράδοση των Χριστιανών στις αρχές. Ο υπηρέτης του ναού Κρονίδης κατήγγειλε τον Θεόδωρο στον έπαρχο Πόπλιο για την ενέργειά του. Στη θαρραλέα απολογία του είπε ότι με την πράξη του ήθελε να διαπιστώσει αν είναι αληθινή η «θεά» και αν θα αντιδράσει, αποδεικνύοντας την πλάνη των ειδώλων!

Ο Πόπλιος διέταξε να τον μαστιγώσουν ανελέητα και κατόπιν τον έριξε στη φυλακή, όπου το βράδυ του εμφανίστηκε ο Χριστός και τον ενδυνάμωσε. Ταυτόχρονα στρατιά αγγέλων έψαλαν στο σκοτεινό κελί του. Οι ψαλμωδίες ξύπνησαν τους δεσμοφύλακες, οι οποίοι νόμισαν ότι τον εισέβαλαν στη φυλακή οι φίλοι του προκειμένου να τον ελευθερώσουν και όρμισαν στο κελί και δεν βρήκαν τίποτε, παρά μόνο το Μάρτυρα να προσεύχεται!

Την άλλη μέρα ο Πόπλιος διέταξε να ξεσκίσουν τις σάρκες του με σιδερένια νύχια. Βλέποντας όμως πως ο Χριστιανός ήρωας υπέμεινε το μαρτύριο, τον έριξαν σε πυρακτωμένο καμίνι, όπου παρέδωσε την αγία του ψυχή στις 17 Φεβρουαρίου του 306, ή 307. Την ημέρα αυτή τιμάται η σεπτή του μνήμη από την Εκκλησία μας.

Με τον άγιο Θεόδωρο είναι συνδεμένο το θαύμα των κολλύβων, που κάνει μνεία η

Εκκλησία μας το Σάββατο της Α΄ Εβδομάδος των Νηστειών. Κατά το μεγάλο διωγμό που είχε εγείρει ο παγανιστής Ιουλιανός (361-363), προκειμένου να μολύνει τους Χριστιανούς της Κωνσταντινουπόλεως, διέταξε να αποσύρει όλα τα νηστίσιμα τρόφιμα για να τους αναγκάσει να φάνε ειδωλόθυτα. Όμως το προηγούμενο βράδυ εμφανίστηκε ο άγιος Θεόδωρος στον Αρχιεπίσκοπο Ευδόξιο (360-370) και φανέρωσε το πανούργο σχέδιο του παρανοϊκού αυτοκράτορα, συστήνοντάς του να βράσουν κόλλυβα και να τραφούν οι πιστοί!